

BLUMENTÁL

Ročník XXVII

Číslo 2

Február 2016

Mojím povoláním je láska

Mesiac február je v tomto roku poznačený prienikom dvoch dôležitých duchovných impulzov, ktoré majú dlhodobý ráz: na Hromnice sa oficiálne skončí *Rok zasväteného života* a zároveň už od decembra 2015 prebieha mimoriadny *Svätý rok milosrdenstva*. Téma *milosrdenstva* som sa začal venovať už vo vianočnom čísle, kým predchádzajúce mesiace som sa snažil pokryť ideu *zasväteného života*. Keď som uvažoval, či a ako by mala zarezonovať myšlienka *zasväteného života* uprostred *Roku milosrdenstva*, veľmi ma inšpirovala púť relikvií sv. Terézie z Lisieux (1873 - 1897) po Slovensku.

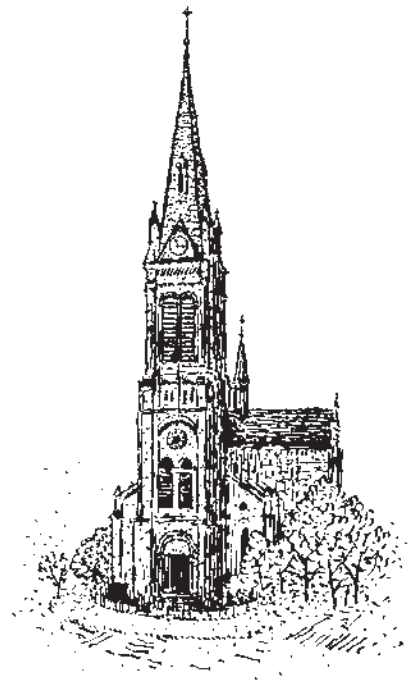
Táto púť mala v sebe čosi fenomenálne. Ako hovoria štatistiky, relikviár s pozostatkami tejto svätej a ušľachtilej osoby bol vystavený na úctu v štyridsiatich štyroch kostoloch v rôznych mestách a obciach väčšiny regiónov našej vlasti. Odhaduje sa, že si svätú Terezku (ako ju s úctou a láskou často nazývame) prišlo uctiť takmer 200 000 ľudí. Hoci veľkometá sa často vyznačujú duchovnou vlažnosťou, s veľkou vďakou Bohu môžeme konštatovať, že v našom hlavnom meste prišiel k jej relikviáru rekordný počet ľudí - viac ako 30 000. Sú to pre nás dôležité indicie, že v Európe, ktorá sa vyznačuje veľkým odpadom od kresťanskej viery (a toto duchovné vákuum nemôže zostať natrvalo - viď expanziu islamu), ako sa zdá, aj pri všetkom duchovnom ochabnutí, ktoré sa bolestne dotýka aj nášho národa, ešte stále v nás žije zmysel pre vieru a nábožnosť. Relikviár sv. Terézie z Lisieux putoval vo svete do viac ako päťdesiatich krajín, duchovný hold jej vzdali desiatky miliónov ľudí - nielen katolíci, ale aj kresťania iných denominácií, jej prítomnosť fascinovala aj moslimov, agnostikov a ateistov. Prítomnosť jej relikvií bola pre našu vlasť veľkým duchovným dobrodomím, inšpirujúcim zavŕšením *Roku zasväteného života* a silným impulzom k *Roku milosrdenstva*. Ako píše karmelitánska rehoľa na webovej stránke venovanej tejto udalosti, keď mladá rehoľníčka zomierala vo veku dvadsaťštyri rokov na tuberkulózu, vyjadrila túto svoju túžbu: „Cítim, že vstúpim do [nebeského] pokoja... No najmä cítim, že začne moje poslanie. Poslanie pôsobiť, aby dobrého Boha ľudia milovali tak, ako ho ja milujem, a že darujem duším moju cestičku. Ak dobrý Boh vyslyší moje túžby, strávim svoje nebo na zemi až do konca sveta. Áno, chcem tráviť svoje nebo tak, že budem robiť dobro na zemi. Nie je to nemožné, pretože angeli sa uprostred svojej blaženej kontemplácie Boha súčasne venujú našej ochrane.“

Kláštor v Lisieux má k dispozícii mnoho svedectiev, ktoré dokumentujú Terezkinu túžbu z neba na zem zosielať povestný „dážď ruží“. Koľkých ľudí svojich čias až do súčasnosti dokázala táto svätica nadchnúť dobrotou, láskou, pokorou, jednoduchosťou a zároveň úprimnosťou svojej viery! Ako to dosvedčujú jej autobiografické zápisky známe ako *Pribeh mojej duše*, v snahe nájsť tú najkrajšiu náplň svojho života, mučili ju mnohé duchovné túžby. Odpoveď hľadala aj v listoch sv. Pavla. Zvlášť ju oslovila 12. a 13. kapitola *Prvého listu Korintánom*. Keď apoštol vymenúval rôzne charizmy, ktoré sú súčasťou Cirkvi - mystického Kristovho tela, ani v jednom z nich sa nespoznávala, respektive túžila po všetkých. Chcela byť aj apoštolom, aj prorokom, učiteľom, aj mučeníkom. Ozajstný pokoj duše objavila až v rozjímaní nad Pavlovým výrokom: Usilujte sa o vyššie dary milosti. A ešte vznešenejšiu cestu vám ukážem (1 Kor 12, 31). A keď následne sv. Pavol vyzdvihol v 13. kapitole (známej ako *Hymnus na lásku*) čnosť lásky ako najvznešenejšiu zo všetkých, sv. Terézia s radosťou zvolala: „Až v láske som našla os môjho povolania... Pochopila som, že Cirkev má srdce a že toto srdce hori láskou... Zbadala som a spoznala, že láska v sebe zahŕňa všetky povolania, že láska je všetko, že ona obsahuje všetky časy a miesta, jedným slovom, že láska je večná... Vtedy som opojená najväčšou radosťou vykrikla: Ježišu, moja láska, konečne som našla svoje povolanie: mojím povoláním je láska. Áno, našla som svoje miesto v Cirkvi a toto miesto si mi dal ty, môj Bože. V srdci Cirkvi, mojej matky, ja budem láskou, a tak budem všetkým a moja túžba sa splní.“

Ako v r. 1997 napísal dnes už nebohý pán biskup Vladimír Filo v predslove k slovenskému prekladu jej súborného diela, sv. Terézia „sa vnorila do Pána ako kvapka vody do oceána. Prijíma rehoľné meno „od dieťaťa Ježiša a Svätej Tváre“, čiže tváre Ježiša Krista, ktorá nemala „podoby ani krásy“ (Iz 53, 2)...Terézia neobetovala svoj život Božej spravodlivosti ako jej sestry, ale celá sa odovzdala milosrdnej Láске. Toto jej zameranie samozrejme nevylučuje Božiu spravodlivosť, ktorú však vidí odetú do šatu lásky.“ Ak nás pápež František nabáda, aby sme objavili milosrdnú Božiu tvár, svätci ako Terézia z Lisieux sú pre nás mocným vzorom. Láska a milosrdenstvo je liekom pre tento doráňaný svet.

Keď sme sa v januári v našom chráme dôstojne rozlúčili s donom Tonkom Srholcom, ktorý práve v Blumentáli dokázal osloviť na celé roky toľkých - a hlavne mladých ľudí,

(Pokračovanie na s. 7)

*Ježišu, ty nám štyridsať dní
kážeš seba zapierať;
pre spásu duší všetkých nás
si ustanovil pôstny čas.*

*Pomáhaj ľudu Božiemu
nebeskú získať odmenu,
keď zmyje viny pokáním
a keď sa pred zlom uchráni.*

*Minulé hriechy odpusti,
Baránok Boží prečistý,
a od budúcich uchráň nás,
milosťou svojou stráž si nás.*

*Kiež toto pôstne obdobie
nám dopomôže do nebies
k tej veľkonočnej radosi,
kde sa nevesta nepostí.*

*Nech celé tvorstvo korí sa
tebe, láskavá Trojica;
my obnovení milosťou,
spievajme pieseň s radosťou. Amen.*

Hymnus na pôstne obdobie

PÔST AKO VÝZVA

Vstupujeme do pôstneho obdobia a blížila sa najväčšie sviatky roka: sviatky potupnej smrti, ale i slávneho víťazného zmŕtvychvstania nášho Pána slávy. Aby sme plnšie prežili veľkonočnú radosť, pripravujeme sa na ňu pôstnym obdobím, ktoré sa v celej tradícii Cirkvi vyznačuje tromi skutočnosťami: pôstom, modlitbou a almužnou.

Sme svedkami, že v súčasnosti sa obmedzovanie jedla vníma ako potreba nášho tela, ktoré má mať zdravie a krásu. Pôst však ako taký je predovšetkým potrebou duše, ktorá potrebuje ešte viac duchovnú krásu a duchovné zdravie. Vďaka dobrovoľnému zrieknutiu sa jedla Boh tlmí naše zlé sklony, dvíha myseľ, udeľuje silu na získanie dobrých návykov a dáva odmenu. Pôst teda predstavuje dôležitú asketickú cvičenie, duchovnú zbraň na boj proti prípadnému nesprávnemu lipnutiu na sebe samých (Benedikt XVI., *Posolstvo na pôstne obdobie 2009*).

Pôst nám zároveň pomáha vziť sa do situácie našich núdznych bratov a sestier. Vďaka zriekaniu sa môžeme pestovať spôsoby milosrdného Samaritána, ktorý sa skláňa a ide pomôcť trpiacemu bratovi. Táto pomoc bola vždy blízka prvotnej Cirkvi: veriaci konali špeciálnu zbierku, ktorou dali chudobným to, čo vďaka pôstu ušetrili (2 Kor 8 - 9).

Na záver prajem všetkým čitateľom požehnaný čas Pôstu, aby sme vďaka autentickému prežívaniu tohto kajúceho obdobia mohli získať skúsenosť Božej moci, ktorá premáha zlobu, zmýva vinu, hriešnikom vracia nevinnosť i radosť zarmúteným; odvracia nenávisť a zjednocuje srdcia.

Ján Sitár, kaplán

Ako už vo svojom príspevku spomenul pán kaplán, v tomto mesiaci **Popol-**

covou stredou vstúpime do **Pôstneho obdobia**, ktoré by sme mali duchovne prežiť intenzívnejšie ako ostatné obdobia liturgického roka. Veď jeho vrcholom je slávenie umučenia, smrti a zmŕtvychvstania nášho Pána. Cirkev nám v rámci liturgického roka aj na tento čas dáva viacero podnetov, aby sme sa duchovne povzbudili a pripravili nielen na dni Ježišovho utrpenia, ale aj slávneho zmŕtvychvstania.

Ešte pred vstupom do Pôstneho obdobia budeme **sláviť sviatok Obetovania Pána**, ktorý by nás mal motivovať aj k tomu, aby sme tak ako Mária priviedli a privádzali svoje deti *predstaviť Pánovi* – či už pri sviatosti krstu, alebo aj neskôr, keď trochu vyrastú, nedeľu čo nedeľu na svätú omšu.

Veľkej obľube sa u nás teší aj **ľubovoľná spomienka na sv. Blažej**a, biskupa a mučeníka spojená so Svätoblažským požehnaním. On nám môže byť vzorom milosrdenstva a poskytovania pomoci tým, čo to veľmi potrebujú – telesne, ale aj duchovne.

Spomienka na Lurdskú Pannu Máriu, ktorá tento rok nasleduje hneď za Popolcovou stredou a je zároveň **dvadsiatym štvrtým dňom chorých**, má nám pripomenúť, že navštevovať – no nielen navštevovať chorých, ale im aj pomáhať – je skutkom milosrdenstva, a tak sa môže stať aj jedným z podnetov, ako v pôstnom čase konať skutky lásky.

Aj keď sa **sviatok sv. Cyrila, mnicha a sv. Metoda, biskupa** neslávi, lebo pripadá na nedeľu, nič nám nebráni, aby sme im v duchu predostreli problémy súčasnosti, ktoré nás „kvária“ a prosili, aby nám pomohli zachovať si *Dedičstvo Otcov* a vieru tak, ako ju našim predkom hlásali, a aby nás súčasné trendy zosvetštenia, ľahostajnosti, modernizmu a zriedkovania viery nestrhli, aby sme si zachovali neporušenú vieru otcov.

No a **Sviatok katedry sv. Petra, apoštola** nám má pripomenúť celé stáročia vernosti nášho národa Petrovmu nástupcovi, a to aj v časoch neslobody Cirkvi.

Nech sú tieto slávenia a spomienky pre nás podnetom na vnútorné sústreďenie v pôstnom čase a nech nám pripomenúť, že cesta k plnému sláveniu Pánovho zmŕtvychvstania vedie cez pokánie, ktorého súčasťou by mal byť nielen telesný pôst, ale aj zbavovanie sa nerestí, častejšia účasť na svätej omši, sviatosť pokánia, časté prijímanie Eucharistie, skutky lásky a milosrdenstva. Podnetom nám môžu byť aj nasledujúce články v tomto čísle Blumentálu. **XD**

O NAPOMÍNANÍ

Prežívame mimoriadny Svätý rok milosrdenstva, počas ktorého sa máme vnútorne obnoviť v prameni nekonečného Božieho milosrdenstva, aby sme ako kresťania hodnoverne konali skutky milosrdenstva. Ide o dobročinné skutky, ktorými pomáhame svojmu blížnemu v jeho telesných a duchovných potrebách. V Katechizme Katolíckej cirkvi sa tradične rozlišujú skutky telesného a duchovného milosrdenstva.

Skutky telesného milosrdenstva sú: dávať jesť hladným, dávať piť smädným, prichýliť pociestých, odievať nahých, navštevovať chorých, poskytovať pomoc väzňom a pochovávať mŕtvych. **Skutky duchovného milosrdenstva** sú: napomínať hriešnikov, poučať nevedomých, dobre radiť pochybujúcim, tešiť zarmútených, trpezlivo znášať krivdu, odpúšťať ubližujúcim, modliť sa živých a mŕtvych (porov. KKC, b. 2447).

V poradí prvým skutkom duchovného milosrdenstva je **napomínanie hriešnikov**. V súčasnosti prevláda tendencia radšej nenapomínať, neupozorňovať druhého, hoci sa mylí, alebo robí niečo zlé. Pretože ak oprávnene a slušne napomenieme človeka, tak nám hrozí, že

nám vynadá, lebo sme sa ho dotkli. To ale neznamená, že v tomto prípade je to zlé, ak napomíname, zvlášť, ak sa ktosi správa bezohľadne, neslušne a netaktné napr. v prostriedkoch mestskej hromadnej dopravy alebo na verejnosti či v kostole. Na druhej strane sa aj dnes nájdu ľudia, ktorí stále napomínajú a upozorňujú druhých na ich chyby a nedostatky. Robia tak neoprávnene, bez lásky a spravodlivosti, ako tí, ktorí si o sebe myslia, že sú lepší než tí ostatní. Týmto ľudom patria Pánove slová: *Prečo vidíš smietku v oku svojho brata, a vo vlastnom oku brvno nevidíš?* (porov. Mt 7, 3 - 5).

Oba spomenuté extrémny – nikdy nenapomínať a stále napomínať – majú jeden a ten istý koreň: ľudskú pýchu a se-

bectvo. Prejavuje sa v neoprávnenom zbožštení svojho „ja“, slobody a rozumu. Dnes si ľudia falošne myslia, že si môžu dovoliť všetko, čo si zaumienia. Alebo si namýšľajú, že majú jedinú pravdu, ktorú si sami vytvorili bez ohľadu na pravú skutočnosť a bez ohľadu na druhých, alebo radšej sa nebudú starať do druhého, aby mali pokoj.

Aj v našich časoch sa potrebujeme učiť *správne napomínaniu v láske a v pravde*. Ide o dve kritériá na rozlíšenie správnosti napomenutia, o ktorých sv. Ján Pavol II. raz povedal: „Neprijmite za pravdu nič, čo je bez lásky. A neprijmite za lásku nič, čo je bez pravdy.“ Na pomoc nám prichádza nasledujúce Božie slovo, aby sme správne uskutočňova-

li napomínanie ako našu kresťanskú povinnosť vo vzťahu k blížnemu (porov. Rim 13, 8 - 10; 1 Sol 4, 1,9 - 10). Napomenutím sa zriekame akejkol'vek spoluúčasti na hriechu blížneho. V tejto súvislosti spomeňme dva najznámejšie biblické texty - jeden starozákonný a druhý novozákonný.

Pán Boh vnukol nasledujúce usmerenia prorokovi Ezechielowi, ktorý žil počas babylonského vyhnanstva (6. stor. pred Kr.): *Nuž, syn človeka, teba som dal za strážcu Izraelovho domu. Keď počuješ slovo z mojich úst, varuj ich z mojej strany! Ak vtedy, keď poviem bezbožnému: „Bezbožník, určite zomrieš!“, nebudeš hovoriť, aby si bezbožníka vystríhal pred jeho cestou, ten bezbožník zomrie pre svoju vinu, ale jeho krv budem požadovať z tvojej ruky. Ale ak si ho ty upozornil pred jeho cestou, aby sa z nej vrátil, a nevrátil sa zo svojej cesty, on zomrie, no ty si si zachránil dušu. A ty, syn človeka, povedz Izraelovmu domu: Takto ste hovorili: „Naše zločiny a naše hriechy sú na nás a my v nich hynieme, ako teda môžeme žiť?“ Povedz im: Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, nemám záľubu v tom, aby zomrel bezbožný, ale aby sa bezbožný vrátil zo svojej cesty a žil. Vráťte, vráťte sa zo svojich zlých ciest, pretože by ste mali zomrieť, Izraelov dom?! (Ez 33, 7 - 11).*

Pán Ježiš radí aj nám ako svojim učeníkom a učeníckam: *Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak tá počúvne, získal si svojho brata. Ak tá nepočúvne, pribier si eš-*

te jedného alebo dvoch, aby bola každá výpoveď potvrdená ústami dvoch alebo troch svedkov. Keby ani ich nepočúvol, povedz to cirkvi. A keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik. Veru, hovorím vám: Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi. A zasa vám hovorím: Ak budú dvaja z vás na zemi jednomyseľne prosiť o čokoľvek, dostanú to od môjho Otca, ktorý je na nebesiach. Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi (Mt 18, 15 - 20).

V súvislosti s bratským napomínaním sa stal známy nasledujúci príbeh. O jednom pánovi farárovi vedeli ľudia, že veľmi dbal, aby jeho farníci v nedeľu chodievali do kostola. Často im kládol na srdce, že účasť na svätej omši a prijímanie Eucharistie je základom vzťahu s Kristom a nenahraditeľnou súčasťou kresťanského života. Kto sa v kostole dlhší čas neukázal, mohol si byť istý, že ho kňaz navštívi a bude mu dohovárať, aby sa vrátil. Jeden z farníkov sa však cítil zaneprázdnený inými povinnosťami, a tak nedele začal tráviť po svojom - športom, výletmi do prírody... Tušil, že farár príde, preto si nachystal celú zásobu argumentov.

V jeden zimný večer starý kňaz nazojaz zavonil pri dverách. Muž ho pozval dnu a ponúkol mu kreslo v obývačke. Nalial do pohára medovinu a čakal, čo farár povie. Ten však mlčal a len pozeral do kozuba, v ktorom plápo-

lal oheň. Po hodnej chvíli vstal z kresla a podišiel k ohňu. Zobral do klieští kus dreva, čo horel uprostred kozuba a položil ho nabok od ohniska. Potom bez slova pozoroval kozub. Drevo, čo položil nabok, po chvíli celkom vyhaslo. Zobral ho teda znova a vložil nazaď do ohňa. O chvíľu sa zas rozohorelo. Muž ho prekvapene pozoroval. Kňaz sa vzápätí poďakoval za medovinu, rozlúčil sa a bez ďalších slov odišiel. Nasledujúcu nedeľu sa muž vrátil do kostola. Pred omšou zasiel pozdraviť farára a povedal: „Som späť. Pochopil som. Vďaka za vašu ohnivú kázeň.“

Kto by tvrdojšie odmietol bratské napomenutie, ktoré vedie na cestu spásy, vystavuje sa nebezpečenstvu jednej podoby hriechu (rúhania) proti Duchu Svätému. Takýto hriech je zo svojej podstaty neodpustiteľný, čo potvrdil aj Pán Ježiš, lebo človek odmieta Boha ako prameň milosrdenstva, odpustenia, pravdy a dobra (porov. Mt 12, 31 - 32; Mk 3, 28 - 29; Lk 12, 10; KKC, b. 1864). Napokon nikdy nesmie ísť z našej strany o úmyselnú **nevšímavosť**. Ak by sme úmyselne **zanedbali potrebné dobro**, vystavili by sme sa podľa Pánovho podobenstva o poslednom súde nebezpečenstvu večného zatratenia: *Veru hovorím vám: Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili. A pôjdu títo do večného trápenia, kým spravodliví do večného života (Mt 25, 45 - 46).*

ThDr. Michal Vivoda

NAJSVÄTEJŠIA EUCHARISTIA V ZÁKONCH CIRKVI

Je viac ako isté, že veriaci katolíci majú určité vedomosti o najsvätejšej Eucharistii, ktoré sa dozvedel v škole na hodinách náboženstva, keď sa pripravovali na Prvé sväté prijímanie. Ďalšie vedomosti o Eucharistii získali pri príprave na sviatosť birmovania a mnohí, ak počávajú, majú možnosť sa o Najsvätejšej sviatosti dozvedieť aj z homílií a kázni pri svätých omšiach. Niektorí - a tých už je menej - cieľavedome čítajú, počávajú alebo pozerajú náučné relácie v katolíckych médiách, kde sa na tému Eucharistie dostatočne rozpráva.

Dôležité však je, aby si aj všetci veriaci uvedomili, že o Najsvätejšej sviatosti sa nehovorí len z pohľadu viery, ale že túto vznešenú a tajomnú skutočnosť má svätá Cirkev podchytenú aj vo svojich zákonoch. Pretože ak ľuďom na niečom záleží, usilujú sa to určitým spôsobom chrániť aj prostredníctvom zákonov. Je samozrejme, že prevažná väčšina laikov nikdy neprišla do kontaktu s Kódexom kánonického práva - málokto ho videl a ešte menej bežných laikov ho aj s porozumením čítala.

Preto nebude na škodu, ba skôr v rámci rozširovania obzoru a vedomosti o Najsvätejšej sviatosti v tom vidím dobrú a užitočnú vec, ak priamo - *ad fontes* - uvedieme niektoré právne normy z Kódexu kánonického práva, ktoré hovoria o Eucharistii. Veriaci túto knihu nemajú bežne vo svojich knižniciach, preto niektoré texty z nej môžu pomôcť hlbšie

porozumieť to, v akej preveľkej úcte má Cirkev túto sviatosť. Zároveň sa odbúra aj mylná predstava, že cirkevné predpisy sú len pre okruh vyvolených, ktorí ich študujú, ale že Cirkevné predpisy sú voľne dostupné texty, a je dobré, ak ich aj laici aspoň zbežne poznajú.

Právne normy (predpisy, zákony) o Najsvätejšej Eucharistii začínajú kánonom 897. Nie je potrebné vypisovať všetky normy, ale niektoré, ktoré môžu upevniť vieru a úctu katolíkov k Eucharistii, uvádzame na nasledujúcich riadkoch. Kto by mal záujem o hlbšie štúdium cirkevných predpisov, môže si uvedené kánony vyhľadať aj z iných zdrojov.

Kán. 897 - Najvznešenejšou sviatosťou je najsvätejšia Eucharistia, v ktorej sám Kristus Pán je prítomný, obetuje sa a je prijímaný, a ktorou Cirkev ustavične žije a rastie. Eucharistická obeta, pamiatka smrti a zmŕtvychvstania Pá-

na, v ktorej obeta kríža naveky pretrváva, je vrcholom a prameňom celého kultu a kresťanského života, ňou sa naznačuje a uskutočňuje jednota Božieho ľudu a dovršuje sa budovanie Kristovho tela. Ostatné sviatosti a všetky cirkevné diela apoštolátu totiž súvisia s najsvätejšou Eucharistiou a sú na ňu zamerané.

Kán. 898 - Veriaci majú mať najsvätejšiu Eucharistiu v najväčšej úcte tým, že sa aktívne zúčastňujú na slávení najsvätejšej obety, s najväčšou nábožnosťou a často prijímajú túto sviatosť a uctievať ju s najhlbšou poklonou; pri objasňovaní nauky o tejto sviatosti majú duchovní pastieri veriacich o tejto povinnosti horlivo poučať. (Tento kánon odporúčam viackrát si prečítať a premeditovať, najmä slová *aktívne sa zúčastňujú, s najväčšou nábožnosťou a často prijímajú, uctievať s najhlbšou poklonou*. Možno aj preto často v príhovoroch na túto tému opakujem, keďže: „**duchovní pastieri majú veriacich o týchto povinnostiach horlivo poučať**“ - pozn. autora.)

Kán. 912 - Každý pokrstený, ktorému to právo nezakazuje, môže a musí byť pripustený na sväté prijímanie.

Kán. 913 - § 1. Aby sa najsvätejšia Eucharistia mohla vysluhovať deťom,

vyžadujú sa od nich dostačujúce vedomosti a dôkladná príprava, tak aby primerane svojim schopnostiam chápali Kristovo tajomstvo a s vierou a nábožne mohli prijímať Pánovo telo. § 2. Deťom však nachádzajúcim sa v nebezpečnosti smrti možno vyslúžiť najsvätejšiu Eucharistiu, ak môžu rozoznať Kristovo telo od obyčajného pokrmu a prijímanie úctivo prijať.

Kán. 914 - Je povinnosťou predovšetkým rodičov a ich zástupcov, ako aj farára postarať sa, aby sa deti po dosiahnutí používania rozumu náležite pripravili a čo najskôr sa po predchádzajúcej sviatostnej spovedi posilňovali týmto božským pokrmom; úlohou farára je aj dozerať, aby k svätému prijímaniu nepristupovali deti, ktoré nedosiahli používanie rozumu, alebo ktoré nepovažuje za dostatočne pripravené.

Kán. 915 - Na sväté prijímanie sa nesmú pripustiť exkomunikovaní a postihnutí interdiktom po jeho uložení alebo vyhlásení trestu a iní, ktorí tvrdošijne zotrvávajú v zjavne ťažkom hriechu.

Kán. 916 - Kto si je vedomý ťažkého hriechu, bez predchádzajúcej sviatostnej spovede nesmie sláviť omšu ani prijímať Pánovo telo, ak nie je na to vážny dôvod a niet príležitosti vyspovedať sa; v tomto prípade si musí byť vedomý, že je povinný vzbudiť si úkon dokonalej ľútosti, ktorý zahŕňa predsavzatie čo najskôr sa vyspovedať.

Kán. 917 - Kto najsvätejšiu Eucharistiu už prijal, môže ju v ten istý deň prijať po druhý raz iba pri eucharistickom slávení, na ktorom sa zúčastňuje, pri neporušení predpisu kán. 921, § 2.

Kán. 918 - Veľmi sa odporúča, aby k svätému prijímaniu pristupovali veriaci v samom eucharistickom slávení; mimo omše sa im však má vyslúžiť, keď ho z oprávneného dôvodu žiadajú, pri zachovaní liturgických obradov.

Kán. 919 - § 1. Kto chce prijať najsvätejšiu Eucharistiu, má sa aspoň jednu hodinu pred svätým prijímaním zdr-

žiavať akéhokoľvek pokrmu a nápoja iba s výnimkou vody a liekov. § 2. Kňaz, ktorý v ten istý deň slávi dva alebo tri razy najsvätejšiu Eucharistiu, môže niečo požiť pred druhým alebo tretím slávením, hoci ešte neuplynula jedna hodina. § 3. Tí, čo sú pokročilého veku a trpia nejakou chorobou, ako aj tí, ktorí ich opatrujú, môžu prijať najsvätejšiu Eucharistiu, hoci v predchádzajúcej hodine niečo požili.

Kán. 920 - § 1. Každý veriaci po prvom prijatí najsvätejšej Eucharistie je povinný aspoň raz do roka pristúpiť k svätému prijímaniu. § 2. Toto prikázanie sa musí splniť vo veľkonočnom období, ak sa z oprávneného dôvodu nespĺní v priebehu roka v inom čase.

Kán. 921 - § 1. Veriaci, ktorí sa nachádzajú v nebezpečnosti smrti, pochádzajúcim z akejkolvek príčiny, majú sa posilniť svätým prijímaním na spôsob viatika. § 2. Hoci v ten istý deň už boli posilnení svätým prijímaním, predsa sa veľmi odporúča, aby tí, ktorí sa ocitli v nebezpečnosti života, opäť prijímali. § 3. Počas trvania nebezpečnosti smrti sa odporúča, aby sa sväté prijímanie vysluhovalo viac ráz v rozličných dňoch.

Kán. 922 - Sväté viatikum sa chorým nemá príliš odkladať; duchovní pastieri majú horlivo dbať, aby sa chorí ním posilnili, kým sú pri plnom vedomí.

Kán. 923 - Veriaci sa môžu zúčastniť na eucharistickej obete a pristúpiť k svätému prijímaniu v ktoromkoľvek katolíckom obrade pri zachovaní predpisu kán. 844.

Kán. 924 - § 1. Najsvätejšia eucharistická obeta sa musí prinášať z chleba a vína, do ktorého treba primiešať trochu vody. § 2. Chlieb musí byť čisto pšeničný a nedávno upečený, tak aby nebolo nijaké nebezpečenstvo pokazenia. § 3. Víno musí byť prírodné z plodov viniča a nepokazené.

Kán. 925 - Sväté prijímanie sa má udeľovať len pod podobou chleba alebo podľa normy liturgických zákonov pod obojm spôsobom; avšak v prípade nevyhnutnosti aj len pod podobou vína.

Kán. 926 - Pri eucharistickom slávení podľa dávnej tradície latinskej cirkvi má kňaz používať nekvasený chlieb, kdekolvek prináša obetu.

Kán. 927 - Nikdy nie je dovolené, ani v naliehavej krajnej potrebe konsekrovať jednu materiu bez druhej, alebo obidve mimo eucharistického slávenia.

Kán. 928 - Eucharistické slávenie sa má vykonávať v jazyku latinskom, alebo v inom jazyku, pod podmienkou, že liturgické texty boli zákonne schválené.

Kán. 929 - Pri slávení a vysluhovaní Eucharistie majú kňazi a diakoni nosiť posvätné rúcha, predpísané rubrikami.

Milí čitatelia, uviedli sme niekoľko kánonov (právnych noriem Cirkvi) o najsvätejšej Eucharistii. V budúcom čísle túto tému dokončíme tým, že dopíšeme ďalšie predpisy týkajúce sa Eucharistie. Som presvedčený, že veriaci kresťan-katolíci porozumie uvedeným predpisom a pochopí, že každé slovo toho ktorého kánona je podstatné a dôležité. Zároveň ponúkame možnosť, ak by niekomu bolo čokoľvek nejasné, resp. ak by si niekto chcel niečo hlbšie objasniť, pokojne sa môže obrátiť na nás kňazov a určite odpovieme na otázky hoci aj na stránkach nášho časopisu alebo pri osobnom kontakte.
Stanislav Čúzy, kaplán

EKUMENIZMUS - AKTUÁLNA OTÁZKA

V rámci riadnej činnosti univerzít je náplňou výučba v duchu pravdy a spravodlivosti. V jej rámci sú podstatnou skutočnosťou pravidelné stretnutia študentov s pedagógmi, výučba, konzultácie a vypracovanie diplomových prác. Aj Naša farská univerzita má mať takýto charakter. Nemá obsahovať iba prednášky vyučujúceho, ale aj reakcie tých, čo v rámci tejto rubriky získavajú isté poznatky a reagujú na ne. Preto neprekvapuje autora tejto pravidelnej rubriky Blumentálu, že dostal otázku týkajúcu sa udalostí minulého mesiaca, v ktorom sa silne skloňovalo z rôznych pohľadov slovo ekumenizmus.

Otázka znie: *Mohli by ste, prosím, vysvetliť, ako máme chápať ekumenizmus a či je samo ekumenické dianie podporou hlásania, že môžeme kdekolvek, v ktorejkoľvek cirkvi pristupovať k sviatostiam. Dobré vieme, že Katolícka a Pravoslávne cirkvi majú sedem sviatostí, čo však v iných cirkvách, najmä protestantských a rôznych náboženských spoločnostiach nie je zrejme. Aký je postoj Druhého vatikánskeho koncilu, Kódexu kánonického práva, encykliky Jána Pavla II. Ut unum sint*

a nauky pápežov Benedikta XVI. či Františka a iných vatikánskych úradov v tejto otázke.

Čitateľka Jana M.

V úvode budeme citovať slová P. Tomáša, ktorý zdôrazňuje, že „Ekumenizmus ako hnutie za obnovu jednoty kresťanov sa nezrodilo v lone Katolíckej cirkvi. Vznikalo postupne a neformálne na začiatku dvadsiateho storočia, keď si jednotlivé protestantské denominácie

dokázali s nadhľadom uvedomiť, že autentickému hlásaniu evanjelia bráni ich rozdrobenosť. Neskôr sa pridali aj zástupcovia pravoslávnych cirkvi. Až po druhej svetovej vojne sa viaceré prúdy spojili a spoločne vytvorili *Ekumenickú radu cirkvi*. Pius XI. videl v týchto snáhach *vyjednávanie o Bohom zjavenej pravde* (encyklika *Mortalium animos* 1928), a tak k vznikajúcemu hnutiu pristupovala Katolícka cirkev zdržanlivo. Kresťanské rodiny pociťovali delenie kresťanov

ako ranu na mystickom Kristovom tele a v predstave jednoty nevedeli nájsť spoločnú reč.

Vyhlasenie *Druhého vatikánskeho ekumenického koncilu* (r. 1959) a jeho zameranie bolo dielom náhleho vnuknutia. Ján XXIII. očakával od koncilu vnútornú obnovu (*zreformovanie*) cirkvi a vyjadril to výrazom *aggiornamento* (aktualizácia, zdnešnenie). Čo v Cirkvi ustanovil človek, môže sa, a aj sa musí podľa tradičného katolíckeho chápania prispôbiť dobe.

Pápež použil výraz *ekumenický koncil* v zmysle vtedajšieho kanonického práva. Keďže pojem *ekumenický* prešiel v 20. storočí historickým vývojom, veľa nekatolíkov si myslelo, že pôjde o snem spoločný pre všetky cirkvi. Pravoslávni podmienili svoju účasť na koncile tým, že rímsky biskup by mal predsedáť len ako prvý medzi rovnými (*primus inter pares*) a očakávali, že Katolícka cirkev odvolá všetky dogmy vyhlásené po roku 1054. Evanjelickí teológovia nevedeli zasa zladíť požiadavky autonómie ich zborov s realizáciou jednoty na koncile. Keď sa vysvetlilo nedorozumenie, nastalo veľké rozčarovanie. Avšak malo to aj kladnú stránku, pretože sa ukázalo, aká mocná je túžba po jednote v kresťanskom svete.

Vzájomný vzťah kresťanských spoločenských odvetvy nadobudol úplne iný charakter. V tom istom roku vydáva pápež encykliku *Ad Petri cathedram*, v ktorej jednotu Cirkvi prirovnáva k nezoshiavanej Kristovej tunike a vyjadruje nádej, že z vytúženej svornosti, živenej bratskou láskou, vzide pokoj, ktorý prevyšuje každú chápanosť.⁴¹

Dnes je mnoho ďalších dokumentov či už celocirkevného, alebo lokálneho charakteru. *Direktórium na vykonávanie princípov a noriem o ekumenizme* hovorí: „Dialóg je jadrom ekumenickej spolupráce a sprevádza ju vo všetkých jej formách. Dialóg vyžaduje vedieť vypočuť a odpovedať, snažiť sa pochopiť a vedieť pochopiť. To znamená, byť pripravený klásť otázky a byť schopný otázky prijímať. Vedieť niečo o sebe povedať (podeliť sa) a veriť to, čo druhí o sebe hovoria. (...) Ekumenický dialóg má umožniť členom rôznych cirkví a cirkevných spoločenských dospieť k vzájomnému spoznaniu sa, definovať prvky viery a praxe, ktoré sú spoločné, a určiť body, v ktorých sa **odlišujú**.“⁴² Jednoznačne možno konštatovať, že **dialóg neznamená vôbec úplné zjednotenie cirkví, a teda nie je jedno, kde pristupujeme k sviatostiam**. Dialóg je cesta k jednote, ale nie jednota! Aj v oblasti ekumenizmu platia normy v jednotlivých cirkvách, ako ich prijímú. Tieto skutočnosti je nutné brať do úvahy a pozorne študovať. **Normy Katolíckej cirkvi o ekumenizme a spoločných sviatostiach musia členovia Katolíckej cirkvi rešpektovať a dodržiavať a členovia nekatolíckych cirkví by ich mali poznať a reš-**

pektovať, pokiaľ sa zúčastňujú na bohoslužbách Katolíckej cirkvi.

Ekumenické direktórium, ktoré vydal Sekretariát pre jednotu kresťanov a schválil Pavol VI., zo dňa 14. 5. 1967, obsahuje podrobné smernice pre ekumenickú prácu. Pápež Ján Pavol II. schválil 25. marca 1993 *Direktórium na vykonávanie princípov a noriem o ekumenizme*, a z moci svojho úradu ho potvrdil a dal príkaz na jeho vydanie bez ohľadu na všetky protirečivé skutočnosti. „*Druhý vatikánsky koncil nevytýčil žiadnu konkrétnu cestu k jednote cirkví a nevymedzil dokonca ani žiaden širší priestor, v rámci ktorého by sa mala hľadať takáto cesta*. Formulácie uvedeného dekrétu o ekumenizme zámerne rešpektujú už existujúce ekumenické hnutie. Dôležitým krokom bolo založenie *Sekretariátu pre zjednotenie kresťanov* (r. 1960). Sekretariát mal väčšiu právomoc ako komisia. Už v čase bezprostredných príprav koncilu vypracoval dokument o pozvaní *nekatolíckych pozorovateľov* na jednotlivé zasadania. Po zhodnotení práce prvej sesie kardinál Bea uviedol, že prítomnosť nekatolíckych delegátov pôsobila od začiatku blahodarne. Väčšina katolíckych biskupov nemala dovtedy nijaké kontakty s kresťanmi iných tradícií. Teraz sa spolu modlili, počúvali a študovali rovnaké materiály. Tieto skutočnosti vzbudili silné povedomie ekumenického poslania Cirkvi.

Dogmatická konštitúcia o Cirkvi načrtáva ekumenickú dimenziu a spája ju s myšlienkou jednoty Cirkvi, ktorá nevyklučuje rozmanitosť darov a spôsobov života, ani pestrosť jednotlivých cirkví. V texte sa napríklad uvádza: „Táto Cirkev, ustanovená a usporiadaná na tomto svete ako spoločnosť, pretrváva (*subsistit*) v Katolíckej cirkvi, ktorú spravuje Petrov nástupca a biskupi v spoločenstve s ním.“ O formulácii sa na zasadaniach viedli búrlivé diskusie. Latinské *subsistit* sa prekladá ako *uskutočňuje sa, javí sa* alebo presnejšie *má jednu zo svojich konkrétnych foriem existencie*. Koncil sa totiž zámerne vyhol tvrdeniu, že touto cirkvou je *jedine* Katolícka cirkev. Konštitúcia *Lumen gentium* podnietila vznik osobitného ekumenického dekrétu. Pôvodná predloha prvej kapitoly *Unitatis redintegratio* nepriniesla nič nové oproti predkoncilovému názorom. Preto napríklad názov *Zásady katolíckeho ekumenizmu* následne zmenili na *Katolícke princípy ekumenizmu*, lebo sa ukázalo, že prvý bol značne zavádzajúci. Ekumenizmus nemožno spájať s prívlastkom konkrétnej konfesie (*pravoslávny, katolícky, protestantský...*), pretože je len jeden ekumenizmus (ako existuje len jediná jednota, ku ktorej vedie viacero ciest). Dekrét kladie najskôr určitý *dogmatický základ* s niektorými ekleziologickými konštantami:

– jednota Cirkvi nemôže byť predmetom *diplomatiekeho kompromisu* (napr. otázku vyznania viery nie je možné

riešiť nejakým *ekumenickým dohadovaním*);

- k Božiemu ľudu patria už teraz *nejakým spôsobom* všetci kresťania;
- text sa zámerne dôsledne vyhýba formulácii o *návrate nekatolíkov do rímskokatolíckej cirkvi*.

Keďže je bezpodmienečne nutné vykladať náuku v jej plnosti, treba formulácie zjavených právd aktualizovať a lepšie sprístupniť chápaniu veriacich. **Všetko, čo je v Cirkvi ľudský prvok, podlieha trvalej reforme**. Spôsob *interpretácie* treba rozlišovať od samého pokladu viery a musí sa reformovať, ak vytvára bariéry medzi oddelenými cirkvami... Pre praktický ekumenizmus si zasluhujú pozornosť niektoré úpravy. Katolíkom sa napríklad odporúča určitá spoločná účasť na *communicatio in sacris* s nezjednotenými cirkvami na Východe, pretože obe vetvy sú spojené úzkymi zväzkami. Katolícka cirkev rešpektuje vlastné obyčaje týchto sesterských cirkví. Krst vytvára sviatostné puto jednoty so všetkými kresťanmi, teda aj so spoločnosťami, ktoré vznikli z reformácie.⁴³

Tu si musíme všimnúť skutočnosť, ktorá je istým spôsobom precedensom: Počas návštev ekumenického patriarchu Bartolomeja I., aj jeho predchodcu Demetriosia v Ríme a účasti na liturgických slávnostiach, ktoré celebraval sv. Ján Pavol II., alebo emeritný pápež Benedikt XVI., či terajší pápež František, patriarcha **nikdy** k eucharistickému stolu nepristúpil, teda nekoncelebroval – **nespoluslával svätú omšu ani nemal účasť na svätom prijímaní**, rovnako ani spomínani pápeži, ktorí sa zúčastnili slávení v ortodoxnej katedrále pravoslávneho ekumenického patriarchu v Istanbuli. Napriek najbližšiemu vzťahu medzi obojma cirkvami, ktorý je nazývaný sesterský, týmto gestom naznačili obaja predstavitelia, že vzťah cirkví ešte nemá úplnú jednotu.

„Ak sa hovorí o tzv. *oddelených* cirkvách, ide o tie, ktorým Katolícka cirkev zazlieva, že si nezachovali pravú a neporušenú podstatu eucharistického tajomstva a nemajú sviatosť posvätného stavu. Ale aj ony, keď si pri Svätej večeri pripomínajú pamiatku Pánovej smrti a jeho zmŕtvychvstania, vyznávajú, že naznačuje život v spoločenstve s Kristom a očakávajú jeho slávny príchod. Dnes je všeobecne presvedčenie o tom, že aj cirkevné spoločenstvá oddelené od Ríma významne prispeli k skutočnej katolíckej *plnosti*.“ Tu môžeme s radosťou konštatovať úspech, že 4. júna 2001 bol podpísaný text dohody o vzájomnom uznávaní krstu medzi Evanjelickou cirkvou a.v. na Slovensku a Katolíckou cirkvou.

Autor príspevku nemá vedomosť o podobných dokumentoch s inými cirkvami alebo náboženskými spoločnosťami na Slovensku. Celkom iste nejednoty ani dokumenty o možnosti pristupovania k Eucharistii v katolíckych chrámoch počas bohoslužieb. Pristupovanie k Eu-

charistii v kostoloch Katolíckej cirkvi je viazané na normy o **Ekumenizme a Eucharistii**.

Odlúčení bratia, protestanti, nemôžu prijímať Eucharistiu spolu s katolikmi. Dôvodom sú závažné odlišnosti:

- rozdielna viera v Eucharistiu; najmä Kristova prítomnosť, premenenie, kňazská moc;
- rozdielna viera v Cirkev; Eucharistia je sviatosť jednoty – s Bohom i so spoločenstvom; ak neexistuje so spoločenstvom, tak prijímanie z jedného oltára nie je pravdivé; porov. enc. *Cirkev žije z Eucharistie* (30).

Kán. 844 § 4 *CIC* určuje **podmienky dovoleného prijímania Eucharistie nekatolikmi** (nebezpečenstvo smrti a iná vážna potreba podľa úsudku diecézneho biskupa). **V naliehavej nevyhnutnosti, po uvážení ordinára, môžu katolícki vysluhovatelia vyslúžiť aj sviatosť zmierenia a pomazanie chorých iným kresťanom, ktorí nie sú v plnom spoločenstve s Katolíckou cirkvou, ak o ne požiadajú z úplne slobodnej vlastnej vôle. Vyžaduje sa, aby títo prejavili súhlas s katolíckou vierou, pokiaľ ide o tieto sviatosti, a aby boli patrične disponovaní.**“

- ¹ TOMEK, P.: Unitatis reintegratio dekrét o ekumenizme. In: Týždeň koncilu na Slovensku. Duchovný pastier, revue pre teológiu a duchovný život. Trnava SSV 2002, č. 9, s. 520.
- ² STANČEK, L.: Cirkvi na Slovensku a ekumenizmus. Kňazský seminár biskupa Jána Vojtášáka Spišská kapitula – Spišské Podhradie 2002, s. 12.
- ³ TOMEK, P.: Unitatis reintegratio dekrét o ekumenizme. In: Týždeň koncilu na Slovensku. Duchovný pastier, revue pre teológiu a duchovný život. Trnava SSV 2002, č. 9, s. 521 – 522.

Časť o Ekumenizme a koncelebrácii v nasledujúcom čísle.

Daniel Dian

Slovenský ústav svätých Cyrila a Metoda v Ríme

V aule Rímskokatolíckej cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave bola dňa 3. decembra 2015 prezentácia knihy prof. Dr. phil. Emilie Hrabovcov a kol.: *Slovenský ústav svätých Cyrila a Metoda v Ríme (1963 – 2013)* vydané z príležitosti 50. výročia založenia tohto ústavu.

„Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme patrí k najvzácnejším plodom slovenského génia novodobých čias. Zrodil sa z prislovečného „haliera chudobnej vdovy“, ktorý si Slováci roztrúsili po celom svete a osobitne v Amerike zbierali ako rodinné striebro, aby sa stal – vyjadrené slovami pápeža Pavla VI. – *ohniskom slovenského života v Ríme*. Meno svätých Cyrila a Metoda, ktoré nesie, nesvedčí iba o živej úcte jeho zakladateľov k solúnskym bratom, ale je aj svedectvom, že duchovné dedičstvo svätých Cyrila a Metoda bolo na jeho pôde vždy *pravidlom života a povedomým programom každodennej práce*, ako sa s úctou vyjadřil pápež Ján Pavol II. počas svojej návštevy ústavu v novembri 1981 – píše v úvode tejto knihy autorka.

Ústav bol založený v roku 1961 z iniciatívy kňazov, ktorí prišli do Ríma študovať po skončení druhej svetovej vojny a po udalostiach vo februári 1948, a nemohli sa slobodne vrátiť do vlasti. Mnohí ďalší kňazi boli po apríli 1950 nútení odísť z vlasti, pretože boli prenasledovaní pre svoju náboženskú aktivitu. Základný kameň stavby budovy posvätil pápež Ján XXIII. 13. mája 1963, v roku 1100. výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu. V ústave sa formovala slovenská inteligencia, z neho vychádzala duchovná literatúra, ktorá bola vo vtedajšom Československu zakázaná. V roku 1981 ústav navštívil pápež Ján Pavol II., ktorý ho v roku 1998 povýšil na Pápežské slovenské kolégium svätých Cyrila a Metoda, čím ocenil jeho prácu.

Prezentácie knihy Emilie Hrabovcovovej a kol. sa zúčastnili viacerí biskupi a kňazi pôsobiaci doma i v zahraničí, veľvyslanci a diplomati, predstavitelia akademickej a verejnej sféry života, súčasný rektor Pápežského slovenského kolégia

Mons. Vladimír Stahovec. Hostí privítali dekan fakulty Mons. Vladimír Thurzo a prof. Emília Hrabovcov, ktorá zároveň odovzdala pozdrav od tých, čo sa na akcii nemohli zúčastniť, osobitne od kardinála Jozefa Tomku a biskupov Dominika Hrušovského a Štefana Vrableca. Profesor Zubko vo svojom vystúpení zdôraznil, že ústav patril medzi školy, ktoré mali skvelé vzdelávanie, rozvíjali intelekt, vedu a ducha, ale zároveň predovšetkým to ľudské – dušu. Historik Zubko pripomenul, že ústav stojí na menách, ktoré sú na oltári – svätí Cyril a Metod, spolupatróni Európy. Jeho poslaním je „svietiť, zapalať a poskytovať návod na ľudskosť“, čo tento ústav aj naplňa. Mons. Marián Gavenda prezentoval to, čo je v knižnej novinke „medzi riadkami“. Pridal niekoľko vlastných spomienok a slov členov ústavu z minulosti. Ocenil obetavosť tých, ktorí v ňom žili, tvorili a pomáhali Slovensku. Za charizmu ústavu označil práve zápal, obetavosť a horlivosť. Prezentáciu ukončila prof. Emília Hrabovcov premietnutím fotodokumentácie, ktorá priblížila významné i voľnočasové aktivity členov ústavu z minulosti i prítomnosti. Kniha okrem fotografií obsahuje veľa faktografických údajov, napr. zoznam kňazov, ktorí od r. 1990 študovali v Ríme, Stanovy ústavu, vydavateľské a prekladateľské diela ústavu, jeho formačnú a pedagogickú činnosť, básnické spomienky Gorazda Zvonického, pokoncilovú reformu a iné.

„Komunistický režim mohol strpčiť život mnohým Slovákom, nedokázal však poraziť tých, ktorí boli vyzbrojení najsilnejšou zbraňou viery a idealizmu. Táto knižka chce byť aspoň malou splátkou k historickému poznaniu ich veľkolepého diela“ – píše na záver autorka.

Táňa Hrašková

Naša charita

Ani tentoraz nechceme porušiť „tradičiu“, ktorou sa za tie roky stali naše „príhovory“ vo februárovom čísle nášho farského časopisu, a chceme čitateľom opäť priblížiť, ako sme „gazdovali“ v uplynulom roku, čo sa nám darilo, s akými problémami sme sa pri aktivitách a akciách stretali, čo nás tešilo a čo, naopak, trápilo...

Najprv to radostné:

aj v roku 2015 vytrvali naši „skalní“, ktorí nám už roky dávajú svoje 2 % z dane zo mzdy, pretože čiastka, ktorú nám daňový úrad pripísal na účet v predchádzajúcom roku, predstavuje 4 514,64 €, čo je suma takmer totožná s tou spred dvoch-troch rokov. Veľká vďaka! Sme nesmierne radi, pretože individuálne milodary, ktoré nám prichádzajú na účet, predstavujú oproti minulosti už len minimálne finančné „prilepšenie“. Vďaka sme aj Mestskej časti Staré Mesto za vytrvalú podporu dotáciami na letný tábor detí a na aktivity pre seniorov. Aj v roku 2015 nám poskytli po 600 € na každú z týchto aktivít, čo je pre nás veľká pomoc. V predchádzajúcich rokoch podporovala dotáciou letný tábor detí aj Mestská časť Nové Mesto, v minulom roku sme však dotáciu nedostali (aj keď sme o ňu požiadali).

Aj v roku 2015 sme pripravili pre deti letný tábor v Rekreačnom zariadení Pružina – Priedhorie. Zúčastnilo sa ho 40 detí, 11 animátorov a pán kaplán Ján Sitár. Všetkým animátorom aj pánu kaplánovi patrí naše poďakovanie za čas, ktorý opäť nezištne venovali deťom a umožnili im prežiť týždeň plný hier a súťaží v peknej prírode.... Nesmierne nás teší, že naši animátori si sami „vychovávajú“ dorast, ktorý ich ako si zakladajú rodiny, bude schopný postupne nahrádzať. Robia tak bez toho, aby sme ich o to požiadali. Ďakujeme, sme na vás hrdí!

Nemôžeme zabudnúť ani na výlet rodín s deťmi do Bojníc a na už tradičnú súťaž z náboženskej výchovy a karneval, ktoré za finančnej podpory našej charity

zorganizovali katechéta Eva Kořínková a pán kaplán Sitár.

Pre seniorov sa nám podarilo pripraviť dve púte: už tradičnú do Šaštína a púť na Staré Hory a aj poznávací zájazd do Skalice. Poďakovanie patrí pánu farárovi Čanigovi, ktorý nás sprevádzal. Navštívili sme aj výstavy „Ludovít Štúr“ a „Veľká Morava“ s odborným výkladom. Len škoda, že tak málo ľudí túto možnosť využíva...

Nezabúdali sme ani na tých, čo sa nachádzajú v zlej finančnej situácii, predovšetkým na deti zo sociálne slabých rodín. Vďaka „otvorenému srdcu a očiam“ našich troch katechétok, pani Kořínkovej, sestry Karly a pani Balickej, uhradili sme deviatim deťom obedy v školskej jedálni. Pred Vianocami sme tieto deti, ako aj starých a chorých našej farnosti, ktorí už nevládzu prísť do kostola, obdarovali balíčkami s ovocím a sladkosťami.

A čo nás trápilo?

Že sa nám nedarilo v starostlivosti o starých a chorých tak, ako by sme chceli. Problém je už niekoľko rokov najmä zo strany tých, ktorí by pomoc potrebovali. Strach a nedôvera vpuští cudzieho človeka do bytu sú zrejme silnejšie ako potreba pomoci, čo je dnes aj pochopiteľné. Tu by pomohla väčšia ochota všimnúť si priamo v dome, či niekto nepotrebuje pomoc, porozprávať sa s ním, preložiť bariéru nedôvery, prípadne aj v rámci vlastných možností mu aj pomoc ponúknuť. Od známeho človeka by ju väčšinou ľahšie prijali... Stojí tu za úvahy, už aj preto, že rok 2016 je Rokom milosrdenstva! A je to pre nás priam výzva.

S týmto problémom viac-menej súvisí aj to ďalšie, čo nás trápí. Vo výveske charity a aj vo farských oznamoch nájdete v určitých časových intervaloch, že v našej charite fungujú rôzne poradne. Sú bezplatné, vedú ich odborníci a svoje služby poskytujú nezištné vo svojom voľnom čase. Pritom sú tieto služby v ostatnom čase len málo využívané. **Máme poradňu pre výučbu práce s počítačom, právnu poradňu, poradne psychologicko-kej pomoci pre dospelých a seniorov a aj pre deti i sociálnu poradňu (viď oznamy).** Najviac sa využíva psychologická poradňa pre dospelých a výučba práce s počítačom... hoci možnosti sú tiež väčšie...

Len minimálne sa využívajú služby psychologicko-kej pomoci pre deti... Naši aktivisti boli k dispozícii týždeň čo týždeň v uvedenom čase. Napriek tomu často trávili svoj vzácny voľný čas zbytočným vyčkávaním na klientov. Preto väčšina našich aktivistov prichádza až po dohode s konkrétnym klientom. Po dlhšej pauze sme opäť obnovili služby sociálnej poradne, predpokladali sme, že pri neustálej zmene predpisov, zákonov a nariadení v sociálnej oblasti bude táto služba najviac využívaná. Aktivistka sa dokonca usilovala prispôbiť si svoje pracovné povinnosti tak, aby bola k dis-

pozícii klientovi súběžne s úradnými hodinami na príslušných sociálnych odboroch a iných úradoch. Po pár týždňoch zbytočného „vysedávania“ v poradni, prešla tiež na systém „objednávania cez telefón“... Mrzí nás to, pretože často sa ľudia ocitajú v núdzi len preto, že nepoznajú, čo môžu žiadať, na čo majú nárok, kam sa obrátiť napríklad, ak majú ležiaceho pacienta doma, nevedia, na čo všetko má nárok, nepoznajú možnosti, kam sa obrátiť so žiadosťou o opatrovateľku a pod. Toto všetko môže bezplatne zariadiť či zistiť práve aktivistka v našej poradni. Budeme radi, ak aj tento príspevok posluží na väčšiu informovanosť o poskytovaní pomoci prostredníctvom našej blumentálskej charity. Možno posluží práve tým, čo túto pomoc potrebujú, ale keďže do kostola už nevládzu prísť, internet nemajú, preto sa im tieto informácie nemôžu dostať. Pritom časopis im môžu priniesť príbuzní či známi.

Napokon už

len úprimné Pán Boh odmeň všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom podporujú našu charitu! Vďaka za modlitby, bez nich by boli naše úsilie a námaha zbytočné, vďaka aj za slová povzbudenia, občas aj tie treba.

Kedysi, myslím, že to bolo v roku 2011, keď som hodnotila našu činnosť za rok 2010, čo bol tak trochu „jubilejný“, dvadsiaty rok našej existencie, príspevok som nazvala „s nostalgiou a nádejou... S nostalgiou, že čas tak rýchlo plynie a s nádejou, že ak Boh dá a ak ide o dobrú vec, bude našu farskú charitu požeňovať aj naša Matka Dobrej rady, a bude ju aj naďalej ochraňovať... A tak v tejto viere, nádeji a láske, vstupujeme s Božou pomocou aj do tohto roka.

Za Charitu Blumentál H. Grigerová

(Dokončenie zo s. 1.)

dovoliť si zacitovať z jeho *Každodenných zamyslení* jednu z prvých februárových myšlienok: „Človek nežije, ani neumiera sám pre seba. Pravá radosť tkvie v spoločensťve lásky... Je veľkým umením rozdávať radosť aj tam, kde si nesiem svoj kríž, a tento kríž sa mi stáva zdrojom sily.“ Na túto jeho myšlienku nadväzuje výrok kardinála Špidlíka, ktorý bol vytlačený na pohrebnom parte dona Srdolca: „Všetko, čo žijeme s láskou, prechádza s Kristom do vzkriesenia. Večnosť vytvárajú vzťahy, ktoré nekončia.“

Milí Blumentálci, aj tieto myšlienky vychádzajúce z vlídnosti srdca formovaných vierou a láskou nech nás pod dojomom putovania ostatkov sv. Terézie sprevádzajú v končiacom *Roku zasväteného života*, v prebiehajúcom *Roku milosrdenstva* a zároveň v mesiaci, keď už onedlho začneme *Veľký pôst* ako súčasť prípravy na slávenie a prežívanie veľkonočného mystéria v našom živote.

Váš blumentálsky farár Branislav Čaniga

Farská knižnica informuje

Pravdelní čitatelia našej rubriky o novinkách vo farskej knižnici zaiste vedia, že veľmi rada dávam do pozornosti publikácie, v ktorých sa niekto zaujímavo pýta a iný ešte zaujímavejšie odpovedá. Dnes do vašej čitateľskej pozornosti dávam priam skvost tohto literárneho žánru: **Martin Ližičiar: Rozhovory na ceste (Vydavateľstvo Kumrán, s. r. o., 2015, 199 s.).**

Otázky kladie jeden – autor, ale odpovedá sedemnást rozličných respondentov, v podstate aj viac, lebo na niektoré otázky odpovedajú manželské dvojice. Podtitul knihy je vysvetľujúci – *Sedemnást rozhovorov s ľuďmi, ktorí žijú Dobro*. Tieto rozhovory vychádzali v internetovom magazíne www.cestaplus.sk v ostatných dvoch rokoch. Už vtedy ma zaujali, ale takto v jednom diele sú fascinujúce svojou absolútnou bezprostrednosťou a otvorenosťou. Tí ľudia nemajú žiadne zábrany nás vpuštíť do stredu svojich životov, bolesti, sklamaní, nádeji, snov, ale aj zlyhaní a prehier. Zmes ľudí je veľmi bohatá a rozmanitá, muži i ženy, slobodní aj zadaní, kňazi, rehoľníci, lekári, politici, dobrovoľníci aj zamestnanci, veriaci i hľadajúci, naozaj z každého rožka troška. Veľmi dobrý výber. Ale na druhej strane treba povedať, že aj otázky sú kladené poctivo a profesionálne. Autor sa nebál klásť aj náročné otázky, vedel, že sa nemusí báť balastu, preto neraz zatína aj do živého. Niektoré rozhovory mi vyvolali úsmev na tvári, ale iné boli zaťažkávajúcou skúškou pre moje slzné kanáliky. Všetky však boli úprimné a bez hrania sa na hrdinov. Je úžasné, že títo ľudia žijú medzi nami, a my sme ich doteraz nepoznali, ale vďaka zvedavosti autora a jeho iniciatívnym otázkam sme vpuštění do samého stredu ich životov. Zrazu máme pocit, že títo všetci sú naši dobrí priatelia, starí známi.

Knihá ma atypický formát, je štvorcová. Má špeciálnu grafiku – je bohato ilustrovaná autentickými fotografiami zo života protagonistov. Tieto fotografie z dielne Márie Jakušovej sú rovnako dôležité ako zaujímavý text.

Pri čítaní rozhovorov s jednotlivcami som mala často pocit, že sa musím akoby vyzuť, lebo stojím na posvätnéj pôde, v samom strede človeka, tam kde v nás prebýva Boh. Mám potrebu aj touto formou poďakovať autorovi, že sa nebál byť zvedavý a poďakovať všetkým, ktorí sa nebáli vydať svedectvo o živom Bohu v ich životoch a dovolili nám ich spoznať.

Vrelo odporúčam čitateľom nájsť si čas a priestor a ponoriť sa do jednotlivých životných osudov.

Monika Šandorová

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po - Pi: 9,00 - 11,00 h; poobede Po - Št: 14,30 - 16,15 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

• **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; • **v sobotu:** 6,30; 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja,**

ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok: podľa oznamov.

Počas školského roka: sv. omša pre mládež a birmovancov: utorok - 18,00 (zbor Běčkari); pre deti: nedeľa - 10,30 (mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h; • v **prvopiatkový týždeň** aj pri ranej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h; • v **sobotu** po skončení ranej sv. omše, ktorá začína o 6,30 h a večer pri sv. omši o 18,00 h; • v **nedeľu dopoludnia** pri sv. omšiach o 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 h.

FATIMSKÁ SOBOTA

6. 2. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 20. 2. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

• v **stredú** po sv. omši, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca
• vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlasíť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektorom prirodeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h - jednotlivé dátumy nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

• **príprava birmovancov** prebieha len v utorok večer spojená s účasťou na mládežníckej svätej omši o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

Farská knižnica svätej Kataríny ponúka svoje služby: v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 - 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok v mesiaci v čase 9,00 - 11,00 h; treba sa vopred prihlásiť a objednať v stredu na č. t. 0907 143 246;
- **psychologická pomoc:** v pondelok pre dospelých a seniorov - treba sa objednať na č. t. 0903 468 345; v utorok pre deti - treba sa objednať na č. t. 0949 461 361;
- **výučba práce s počítačom** (+ využívanie služieb internetu a pod.): v stredu 17,30 - 19,00 h;
- **sociálna poradňa:** v stredu 15,00 - 16,00 - treba sa vopred objednať na č. t. 0917 442322.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA FEBRUÁR

Všeobecný: Aby sme sa starali o stvorený svet, zveľaďovali ho a chránili pre budúce generácie, veď sme ho dostali ako nezaslúžený dar.

Evanjelizačný: Aby vzrastali možnosti na dialóg a stretnania sa medzi kresťanskou vierou a národmi Ázie.

Úmysel KBS: Aby nám osobná skúsenosť utrpenia pomohla lepšie pochopiť situáciu opustených, chorých a starých ľudí a pobádala nás k štedrej pomoci.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

2. 2. Obetovanie Pána

3. 2. Sv. Blažej, biskupa a mučenika

10. 2. Popolcová streda

11. 2. Preblahoslavenej Panny Márie Lurdskej - svetový deň chorých

14. 2. **Prvá pôstna nedeľa** - sv. Cyrila mnícha a sv. Metoda, biskupa, spolupatronov Európy

22. 2. Katedra sv. Petra, apoštola

OZNAMUJEME

- **omšové úmysly na marec** budeme zapisovať **1. februára** v seminárnej miestnosti na Vazovovej 8;
- **2. februára** na sviatok Obetovania Pána - **Hromnice** sväte omše budú o 5,45; 6,30; 16,30 a 18,00 h. **Hromničky sa budú požehnať** pri všetkých svätých omšiach;
- **3. februára** v deň spomienky sv. Blažej sväte omše budú o 5,45; 6,30; 16,30 a 18,00 h a po nich budeme udeľovať **Svätoblažejské požehnanie**;
- v **utorok 9. februára** bude **zmierna fašiangová poklona** od 17,15 - 17,50 h;
- **sväte omše na Popolcovú stredu** - o 5,45, 6,30, 16,30, 18,00 a 19,00 h;
- **pobožnosť Krížovej cesty** - v piatok o 17,15 h a v nedeľu o 15,45 h;
- **11. februára** - spomienka **Panny Márie Lurdskej - Svetový deň chorých**. Pri svätej omši o 16,30 h možno prijať **sviatosť pomazania, sponedať sa bude** od 15,00 h;
- **návšteva chorých** - počas pôstneho obdobia je možnosť navštíviť chorých. Záujemcov možno nahlasíť počas úradných hodín vo farskej kancelárii, telefonicky alebo v sakristii;
- **farský púť v Roku milosrdenstva** do Rima a ďalších duchovných centier v Taliansku pripravujeme v čase **8. - 14. mája 2016**. Duchovne ju bude sprevádzať blumentálsky farár Branislav Čaniga. **Podrobný program bude v letáku, ktorý si môžete vyzdvihnúť v sakristii alebo vo farskej kancelárii.**

Štatistické údaje za rok 2015 k 31. 12. 2015

Počet krstov do 1 roku	94
Počet krstov od 1 do 7 roku	8
Počet krstov od 7 do 18 roku	6
Počet krstov nad 18 rokov	6
Počet konvertitov	0
Počet ľudí nad 7 rokov, ktorí sa pripravujú na krst (katechumenát)	1
Počet birmovaných	45
Počet prvoprijímajúcich	67
Počet svätých prijímaní	136 000
Počet sobášov medzi katolíkmi	18
Počet sobášov katolíka s nekatolíkom	8
Počet organistov	2
Počet vystúpených z Cirkvi	1
Počet cirkevných pohrebov	927
Počet detí prihlásených na náboženstvo	1 069

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor: Xénia Duchoňová. Cenzor: Branislav Čaniga. Spolupracovníci:** Ján Sitár, Daniel Dian, Stanislav Čúzy. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk.**